

Trmoglavost železniških baronov provocira stavko.

Stavka prične v soboto.

LE PRIZNANJE ZAHTEV ODVRNE STAVKO ŽELEZNIČARJEV. — ŽELEZNIŠKI KRALJI NOČEJO PRIZNATI ZAHTEV ŽELEZNIČARJEV. — UPRAVA ŽELI, DA KONGRES POTRDI POGODBO Z REPUBLIKO COLUMBIA.

Washington, D. C. — Situacija na železnicih je postala taka, da bomo imeli preje stavko železničarjev in ki bo najbrž tudi končana, preden pride do resnega spora z Nemčijo.

Tak je bil splošen vtis v glavnem mestu, ko so predsedniki železničarskih bratovščin v torek zvečer zapustili Washington. Če konferenca zastopnikov železniških družb znova odkloni ponovljene zahteve železniških uslužbencev, potem je stavka neizogibna.

Ako ravnatelj železniških družb ne prizna zahtev železničarjev, ki so takorekoč zapisane v Adamsonovem zakonu, potem železniške bratovščine odrede naraščajočo stavko na raznih železniških progah, ki prične v soboto.

V soboto ustavijo železničarji delo le na nekaterih progah, v ponedeljek na drugih in tako dalje, dokler ne bo ustavljen ves promet.

Predsedniki železničarskih bratovščin so se izrekli pred odhodom, da so se železničarji naveličali čakati, da železniške družbe priznajo njih zahteve in ne preostaja jim drugega kot stavka. Železničarji so hoteli mirnim potom doseči svoje zahteve, in čakali so potrpežljivo, da priznajo njih zahteve. Izjavili so tudi, da hočejo izvesti svoj načrt, še preden pride do sovražnosti z Nemčijo.

Očitno je, da hočejo železniške družbe stvar zavleči, dokler ne pride do vojne z Nemčijo, da bi lahko kapitalistično časopisje kazalo na železničarje kot izdajalce, če v vojnem času proglase stavko.

Časnikarski poročevalci so izpraševali predsednike pred odhodom, če stavka res prične v soboto. Predsedniki so molčali in niso potrdili in ne zanimali vprašanj. Edini W. G. Lee, predsednik bratovščine zaviračev, je dejal, da se je nekdo z ugibanji približal načrtu.

Poročila iz drugih krajev govore, da je stavka napovedana za soboto. Iz Philadelphije n. pr. poročajo, da so člani v pittsburskem distriktu dobili obvestilo, da ustavijo delo dne 17. marca, če ne dobe drugega obvestila. Okroglica obsega sedem točk in zadnja se glasi:

„Vaši zastopniki niso mogli doseči zadovoljivega sporazuma in stavka po pravih prizadetih organizacij prične dne 17. marca 1917 ob šestih p. m. srednji čas, ob 7 p. m. vzhodni čas, če ne dobi drugega obvestila.“

Iz Indianapolis prihaja vest, da je superintendent Big Four železnice, z ozirom na resno situacijo naznanil, da železnica ne sprejme po polnoči v četrtek blaga, ki se spridi, ako ne pride do določenege mesta v soboto popoldne. Drugega blaga ne sprejmejo od srede, ako lastnik ne podpiše pogodbe, da ne bo tožil železniške družbe za odškodnino.

Iz Bostona poročajo, da so dobili člani železniških organizacij v novoangleških državah obvestilo, da stavka prične dne 19. marca zgodaj jutraj.

Iz poročil, ki prihajajo, je razvidno, da je položaj resen. Lahko pride do stavke, mogoče je tudi ne bo, če železniški baroni v zadnjem trenutku priznajo zahteve železničarjev, ali če najvišje sodišče prizna ustavnost Adamsonovega zakona.

Vsekakor je dobro, da se delav-

ske gospodinjice pripravijo za stavko, če pride do nje ali ne. Preskrbe naj se z najpotrebnejšim živim vsaj za teden dni, ker bodo ljudski oderuhi v trenutku povzročili cene za življenske potrebščine, ko prične stavka.

New York, N. Y. — Železniški kralji, finančni baroni in drugi velekapitalistični interesi so se najbrž odločili, da ne priznajo zahtev železniških uslužbencev, in železniške družbe podajo izjavo v četrtek, da odklanjajo zahteve.

To je razvidno iz izjave nekega višjega železniškega uradnika, katerega ime je kapitalistično časopisje zamolčalo.

Dotični višji železniški uradnik izjavlja, da so železniške družbe pripravljene predložiti spor sodišču. Predsednik je hotel železniške družbe odvrniti od njih zahtev, kar pa železniške družbe niso storile.

„Zdaj prihajajo vodje delavstva in vihte palice in vpijejo ravno tako glasno kot poletni. Zdaj apelirajo na zakon držali, na anarhijo. Temu apelu se železniške družbe ne pridružijo. Mi smo se ravnali po zakonu in se bomo še vbodoče.“

Besede višjega železniškega uradnika dokazujejo, da železniške družbe ne bodo priznale zahtev železničarjev, če jih do tega ne prisilijo železničarji s stavko, ali če najvišje sodišče ne izreče, da je Adamsonov zakon ustaven.

Če stavka prične v soboto ali na kateri drugi dan, pače odgovornost na železniške kralje, ki se trdovratno branijo priznati zahteve svojih uslužbencev.

Washington, D. C. — Senatni odsek za zunanje zadeve je ugodno poročal o \$25,000,000 pogodbi z republiko Columbia radi panamskega prekopa. Poročilo je dodal dva dodatka in uprava upa, da dobi podporo republikancev.

Prvi dodatek izreka obžalovanje Združenih držav in Columbijce radi spora, ki je obstal od revolucije leta 1903, ko je bila ustanovljena republika Panama.

Druzi dodatek določa, da ne sme biti v pogodbi ničesar, kar postavlja lastninsko pravico Zdr. držav glede panamskega prekopa v dvomljivo luč.

Vodje demokratov upajo, da dodatka razboritižita glavna opozicijskega senatorja Lodge iz Massachusettsa in senatorja Borah iz Idaho proti pogodbi.

Senator Lodge je podal formalno izjavo, v kateri pravi, da se je vlada podala pred črnuharsko grožnjo, ker sili, da bo pogodba sprejeta v tem času. On pravi, da pričenja z obžalovanjem in konča, da se plača \$25,000,000 republiki Columbia. Dejal je, da je pogodba spala dve leti in pol na kolektarju senata, ker ni bilo nikdar toliko glasov zanj, da bi bila sprejeta. Vzrok, da ni bila sprejeta, so bili odločilni, ali vzroki, ki jih navaja sedaj uprava, da se jo potrdi, so taki, da se jo obso.

Senatorja Borah in Lodge sta se odločila, da nastopita proti potrditvi pogodbe z vsemi sredstvi. Senator Knox iz Pennsylvanije, ki je bil državni tajnik ob času Taftove uprave, še ni preciziral svojega stališča.

Uprava trdno upa, da dobi podporo senatorja Knoxa. V upravnih krogih sodijo, če se senator Knox izreče za potrdilo pogodbe, da dobi pogodba potrebno večino.

Vsekakor je dobro, da se delav-

DELAVSKE VESTI.

KAPITALISTIČNO OBREKOVANJE.

Pittsburg, Kans. — Vse naprave pri rudniku Mount Carmel št. 9 v bližini Frontenaca so zgorele. Škoda je približno \$10,000. Razširila se je govorica, da sta se zadušila dva streljaja, ki sta bila ob času požara v rudniku. Na srečo je ta govorica, neresnična.

Kapitalistični dnevniki v Kansas Cityju in St. Louisu so prinesli tako pobarvane vesti o požaru, kot da so inozemski rudarji našli iz iz maščevanja zapalili rudniške naprave, da protestirajo proti postavi, ki prepoveduje uvažati opojne pijače. Dnevniki so šli še tako daleč, da polagajo rudarjem tele besede na jezik: „Če ne bo piva, ne bo premoga!“

Jasno je, da take vesti prihajajo v svet od tistih domačinov, ki se ne morejo več opijaniti z žganjem in ki hočejo, da gredo inozemski rudarji zanje po kostanj v ogenj.

RUDARSKA ORGANIZACIJA V MARYLANDU NAPREDUJE.

Lonaconing, Maryland. — Po dvamesečnem trdem organizatoričnem delu je bila sklicana prva konferenca v tem okraju. Kompanije so se poslužile vseh sredstev, da uničijo organizatorično delo, ki je stalo mnogo truda in žrtve, pa niso dosegle uspeha. Kljub rovarskemu delu od strani kompanij so se rudarji odzvali pozivu za konferenco. Na konferenco je prišlo šestdeset delegatov, ki so zastopali šest in šestdeset rudnikov.

Mejtem ko je konferenca zborovala, je došlo poročilo, da sta Consolidated Coal kompanija in Davis Coal kompanija priznali, da povisita mezo za deset odstotkov in znižata delavni čas na osem ur dnevno. Družbi namreč mislita, če prostovoljno dovolita koncesije, da rudarji ne ostanejo zvesti organizaciji in se ne bojijo več za zboljšanje delavnih razmer.

Konferenca je rešila vse točke dnevnega reda in njeni zaključki so dalekosežnega pomena za tukajšnje rudarje.

DELAVOI IZ MEHIKE REBELIRAJO.

Columbus, O. — Pennsylvanska železnica je dobila mehiške delavce iz Waco, Tex. Obljubila jim je prano kopel, čista bivališča, dobro hrano in sole.

Ko so mehiški delavci prišli na mesto, so se prepričali, da jim plačajo le \$1.80 na dan, da ni prane kopeli, čistih bivališč in ne večernih sol. Mehiki delavci so na to zastavljali in državna industrijalna komisija zdaj preiskuje njih pritožbe.

DELAVOI V TIFFINU SO USTANOVILI ZADRUŽNO PRIDAJALNO.

Tiffin, O. — Unija steklarskih delavcev šteje 39 je organizirala zadrugo, v kateri bodo prodajali grocerije in meso. Zadruga se je inkorporirala po postavah države Ohio a \$10,000 glavnice. Vsa kila ima dve delnici, ne sme jih pa imeti več kot pet. Dividende bodo izplačane po množini blaga, ki ga kupijo zadrugani. Zadruga bo oskrbovala 160 družin z vsem potrebnim.

ZNIŽANJE MEZDE JE POVZROČILO STAVKO.

Beaver Falls, Pa. — Standard Guage kompanija je znižala mezo, kar je povzročilo, da je stavkalo 400 delavcev.

Delavci so organizirani v Mednarodni zvezi strojnikov.

VREME.

V Illinoisu in Wisconsinu deloma oblačno v lowi nestanovitno. V temperaturi ne bo velike spremembe; zapadni vetrovi.

Solnčni vzhod ob 6:03 a. m.; solnčni zahod ob 5:55 p. m.

Kodaj bo konec vojne?

PRAVIJO, DA V 3 ALI 4 MESECIH, PRIČNE GIBANJE ZA MIR.

Washington, D. C. — V diplomatskih krogih govore, da bo predlog za mir obnovljen v treh ali štirih mesecih. V vojaških, uradniških in diplomatskih krogih pravijo, da učinkujejo razni elementi, ki povzročajo konec veliki vojni.

Med te elemente pripada naraščajoče pomanjkanje hrane v državah, ki so zapletene v vojno, posebno v centralnih državah. Naraščajoči nepokoj ljudske mase, ki se pojavlja posebno proti ententnim ministrstvom.

Mogoče, da ena ali druga država nepričakovano omaga pod butaro vojne.

Naraščajoče spoznanje, da ne more nobena skupina držav izvajati odločilne zmage, da drugi narekuje mir.

Čimdalje bolj prihajajo tukaj do spoznanja, da sklenejo mir brez zmage, okoli 1. julija t. l., kot ga je priporočal predsednik.

Svoje zaključke delajo na podlagi dejstev, ki govore, da bodo takrat prazni železi, oslabiljena bo telesna moč in tudi finančna sredstva za nadaljevanje vojne bodo pošla, ali jih pa ne bo dobiti, da bi z uspehom nadaljevali vojno.

Neki diplomat se je izrazil, da prazna shramba za jedi povzroči, da se hitro vrne pamet. V splošnem sodijo, da Nemčija stori vse, kar je v njeni moči, da se Združene države ne zapletejo v vojno.

V centralnih državah prevladuje mnenje, če Združene države stopijo v vojno, da bo vojna podaljšana in da bodo milijoni še drugega naroda na drugi svetovni polovici občutili grozote vojne. To so vzroki, da sodijo, da nemška potapljača le tedaj potopi ameriško ladjo, če se ne bo ravnala po mednarodnem zakonu, kot ga tolmačijo v Ameriki.

Okoli 1. julija bodo vedeli, če je bilo bojevanje s potapljačami uspešno ali neuspešno.

Ali politični dogodki v Evropi so tudi znamenja na steni, ki jih lahko vsakdo čita, če ni slep.

Na Angleškem in na Francoskem imajo ministrsko krizo, položaj v Rusiji in v Italiji je pa tak, da ne obeta nič dobrega.

Poleg političnega in krušnega vprašanja stopa v opredelje tudi finančno vprašanje. Državni dolgovi v Evropi so tako silno narasli, da narodi še v normalnih razmerah ne bodo mogli plačevati obresti, in vsem državam preti bankrot.

IZREDNA KONVENCIJA SOCIALISTIČNE STRANKE.

Socialistična stranka sklicuje izredno konvencijo in je izdala v ta namen okle:

„Sodrug:

Narodna eksekutiva sklicuje s tem izredno konvencijo socialistične stranke za dne 7. aprila 1917, da določi taktiko stranke za slučaj vojne in reši vsa vprašanja, ki jih predlože konvenciji.

Narodna eksekutiva je ta sklep storila soglasno, ki je bil tudi v veliko večino odobren od narodnega odbora.“

Eksekutiva na to razlaga v okleu, kako potrebna je konvencija in apelira na sodruge, da pošljejo polno število delegatov. Okle so podpisali za eksekutivo Victor L. Berger, Morris Hillquit, Anna A. Maley, John Spargo, John M. Work in Adolph Germer.

Mesto, v katerem se vrši konvencija, še ni določeno, vendar ga pa eksekutiva določi v par dneh.

Konvencija je potrebna, da se zbistrijo pojmi, kakšno stališče zavzame stranka v slučaju vojne, ker so v zadnjem času nekatere posamezne skupine sprejele zaključke, ki delajo le zmešnjavo. Taktika stranke mora biti v slučaju vojne enotna, kar lahko določi le strankni zbor in ne posamezne skupine.

S svinčenkami so nasitili sestradane ljudi v Rusiji.

Vladajoča banda se čuti varno v senci bajonetov.

PROTI KAJZERJU VSTAJA OPOZICIJA. — NEMSKEMU LJUDSTVU JE TUDI PRIČELA POHAJATI POTRPEŽLJIVOST. — NEMŠKA POTAPLJAČA JE POGREZNILA AMERIŠKI PARNIK.

ZADNJE VESTI.

Olean, N. Y. — V tovarni za smodnik Oleana Explosive kompanije v Emporiumu, Pa., se je dogodila razstrelba, ki je uničila šest človeških življenj.

Washington, D. C. — Holandska je protestirala proti Veliki Britaniji, ker je v britanskih pristaniščih na tucat parnikov, naloženih s šivilji in potrebnimi za Holandsko. Parnike je najela holandska vlada; nekatere parnike sadružujejo še šest tednov.

Amsterdam, Holandska. — Vojni stan poroča oficijelno o boju med nemškimi hidroplani in ruskimi razruševalci v Črnem morju. Razruševalci so se bližali Konstanai, ko so jih napadli hidroplani in so pričeli iz njih metati bombe nanjo. Razruševalci so se umakali. Eden razruševalec je bil zadet dvakrat.

RUSKO VOJASTVO JE POTLAČILO IZOBREDE.

London, 14. marca. — Kolikor je razvideti iz petrogradskih poročil, je rusko vojaštvo potlačilo nemire lačnih ljudi v večjih mestih, posebno v Petrogradu in Moskvi. Oborožene čete patrolirajo ulice, pripravljene pasti vsak trenutek na glavno množico, čim bi se zopet pojavila. Poročevalec tukajšnjega lista „Evening Standard“ poroča iz Petrograda, da nemiri niso bili toliko v zvezi s pomanjkanjem hrane in z nezadovoljnostjo napram vojni, temveč so bili v glavnem naperjeni proti oficijelnim oderuhom in sleperjem, ki so povzročili silno draginjo.

PROPAGANDA PROTI KAJZERJU.

Bern, Švica. — V Curihu izhajajoči socialistični list v nemščini „Zurich Volksrecht“ piše, da se je organizirala v južni Nemčiji tajna organizacija pod imenom „Družba ljudi“, katere razširja brošuro, naperjeno proti kajzerju in njegovi dinastiji. Pisec brošure zahteva, da se mora cesar Viljem takoj odpovedati prestolu, ker edino to more rešiti Nemčijo, kakor je odpoved Napoleona rešila Francijo leta 1814. Omenjeni list piše dalje, da je to gibanje zelo razširjeno tudi na Bavarskem.

V Nemčiji je prenehalo izhajati 1430 časopisov odkar traja vojna.

„Taegliche Rundschau“ v Berlinu je prinesel pred nekaj dnevi oster protest zoper mnoge nove naredbe vlade glede na prehranjevanje ljudstva.

„Kam smo prišli! — vprašuje ta list. Ali ne bo nikoli konca večnim predpisom, kako in kdaj morajo ljudje založiti v usta tistih par grizljejev, ki jih še dobiti?“

Razmere v Berlinu so postale že naravnost neznosne, nevdrljive in blazne. Morda bi kaj pomagalo, če bi ljudje posnemali Amerikance in linčali par birokratičnih „vsevednežev“, ki menda nimajo drugega dela, kot da si dan za dnem izmišljajo nove odredbe in postave, kako bi bolj vpregli in vpognili naše žledece. Po pravici povedano — naši žledeci se ne dajo več pestiti.“

„V Nemčiji je prenehalo izhajati 1430 časopisov odkar traja vojna.“

„Taegliche Rundschau“ v Berlinu je prinesel pred nekaj dnevi oster protest zoper mnoge nove naredbe vlade glede na prehranjevanje ljudstva.

„Kam smo prišli! — vprašuje ta list. Ali ne bo nikoli konca večnim predpisom, kako in kdaj morajo ljudje založiti v usta tistih par grizljejev, ki jih še dobiti?“

Razmere v Berlinu so postale že naravnost neznosne, nevdrljive in blazne. Morda bi kaj pomagalo, če bi ljudje posnemali Amerikance in linčali par birokratičnih „vsevednežev“, ki menda nimajo drugega dela, kot da si dan za dnem izmišljajo nove odredbe in postave, kako bi bolj vpregli in vpognili naše žledece. Po pravici povedano — naši žledeci se ne dajo več pestiti.“

„V Nemčiji je prenehalo izhajati 1430 časopisov odkar traja vojna.“

„Taegliche Rundschau“ v Berlinu je prinesel pred nekaj dnevi oster protest zoper mnoge nove naredbe vlade glede na prehranjevanje ljudstva.

„Kam smo prišli! — vprašuje ta list. Ali ne bo nikoli konca večnim predpisom, kako in kdaj morajo ljudje založiti v usta tistih par grizljejev, ki jih še dobiti?“

K POLOŽAJU V NEMČIJI.

Haag, 14. marca. — Dr. Heim, voditelj bavarske kmečke stranke in poslanec v pruskem deželnem zboru, je po burni debati, ki se je vršila v zbornici 6. marca, objavil članek, iz katerega je socialistični „Vorwaerts“ v Berlinu ponatisnil sledeče:

„Čes je že, da zve nemška javnost vso resnico, ki je zdaj znana le gotovim osebam. Boljše je, da povemo ljudstvu resnico, kakor pa da nadaljujemo s delom na podlagi sistema, ki se je docela izjalovilo.“

Ljudstvo mora vedeti, da bo moralo stradati in potrpeti še 120 dni, dokler ne pride nova letina. Ali, čeprav že jutri pride mir valed lakote, ne bomo v stanu dobiti še cele mesece niti enega funta žita za kruh zaradi slabe letine in splošnega pomanjkanja živeža po vsem svetu.“

AMERIŠKI PARNIK POTOPILJEN.

Parnik „Algonquin“ torpediran brez svarila. — Mornarji so se rešili.

New York, 14. marca. — Parnik Algonquin s 1803 tonami, lastnina American Star Line, je bil potopljen 12. marca. Življenskih izgub ni bilo. Štiriindvajset mornarjev, med katerimi je bilo deset Američanov, se je rešilo v čolne in izkrcali so se v Penzance. Vest, ki je prišla iz Londona, se glasi, da je bil parnik torpedovan brez svarila.

Uradniki družbe pravijo, da parnik ni bil oborožen, da je bil vreden kakih \$450,000 in da je vozil blaga, kvečjem živila, v vrednosti \$1,250,000. Odplul je iz New Yorka 20. februarja proti Angliji.

Kristijanija, 14. marca. — Tukaj javljajo, da je nemška submarinka potopila brez svarila norveški parnik Lars Postenes, kateri je vozil žito iz New Yorka v Rotterdam za ameriško pomožno komisijo.

New York, 14. marca. — „Herald“ ima informacije, da se nahajajo na tej strani Atlantskega morja tri nemške submarinke, ki čakajo na napoved vojne med Nemčijo in Ameriko, da potem brez odloga začne s potapljanjem ameriških ladij.

Včeraj so montirali topove na parnik Manchuria, ki ima voziti tovor v London. Pomol v pristanišču je zastražen, da ne more nihče blizu. Govori se, da je tudi parnik St. Louis, ki bo vozil topnike, že dobil topove. „Oborožene stražee“, ki imajo v smislu vladne odredbe operirati topove na parnikih, dobe še te dni natančna navodila iz Washingtona, kako imajo postopati, kadar se približa parnik submarinski zoni. Navodila je sestavil mornariški oddelek in Lansing jih je odobril.

VESTI Z BOJNIH FRONT.

Z zapadne fronte. — Pred padcem Bapaume.

London, 14. marca. — Rezultat našega včerajšnjega bombardiranja je bil, da so Nemci danes zapustili glavne obrambne pozicije na grčih zapadno od Bapaume na fronti tri in pol milje. Naše prodirajoče čete so pogubile zadnje

Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4638.

Detum v objavi a. pr. (Februja 28-17) poleg našega imena in našega pomena, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Nobene izjeme!

Kako se je spremenil položaj v dveh letih in pol! Ko so počile prve puške in zagrmeli prvi topovi v Evropi, so ameriški velekapitalistični listi prinesli kartune, v katerih so krivdo za vojno zvrčali na kralje. Smešili so jih na vse načine in slikali kot glavne povzročitelje vojne. V tem smešenju je bila metoda.

Evropske vlade so druga za drugo izjavljale, da gredo osvoboditi druge narode, ali da je vojna potrebna, ker hoče sovražnik razbiti enotnost naroda ali enotnost države. Vsi ti izgovori so bili lažnjivi kot so bili neresnični in enostranski kartuni v ameriških časnikih. Kazali so na manjši vzroke kot povzročitelje vojne, da so zamolčali največjega krivca — imperialistični kapitalizem, ki je povzročil evropsko vojno.

Komaj je pričela evropska vojna, smo lahko opazili še nekaj v ameriških velekapitalističnih dnevnikih, kar marsikdo ni opazil, ali je pa imel le za šalo, češ, v Ameriki hočejo tudi zdaj "igrati vojake". Iz vseh velekapitalističnih listov je prihajal en glas: Pripraviti se moramo za slučajnosti, ki jih prinese vojna!

Kakšne so ti slučajnosti, ki jih lahko prinese vojna?

Evropske države, ki so zapletene v vojno, se dele v dve skupini. V teku vojne se lahko dogodi, da ena ali druga državna skupina, ali posamezna država, ki je v taki skupini, ogroža interese ameriškega velekapitalizma. In tako vidimo, odkar so pričeli računati s to slučajnostjo, da niso velekapitalistični interesi opustili nič, kar vstvarja navdušenje za vojno pripravljanje. Priredili so obširne obhode, pri katerih so velekapitalisti blesteli kot vzorni patriotje. Velekapitalistični listi so prinašali pobarvane in zavite vesti o raznih dogodkih, katerim so znali vtisniti pečat verjetnosti, da so razburili ameriško ljudstvo, da se končno ljudstvo navduši za vojno.

In če smo pregledali imenik darovalcev za vojne organizacije, o katerih trdijo, da so patrijotične, so zopet blestela imena velekapitalistov med prvimi darovalci.

To je samoposebica! Velekapitalistični interesi v Evropi so zanetili evropsko vojno in velekapitalistični interesi hočejo imeti vojno, ker jim vojna obeta ogromen dotok zlata v njih blagajne. Velekapitalisti ne računajo na profit le v vojni, ampak še toliko bolj se zanašajo nanj po vojni, ko bodo svet delili v nove interesne sfere ali pasove.

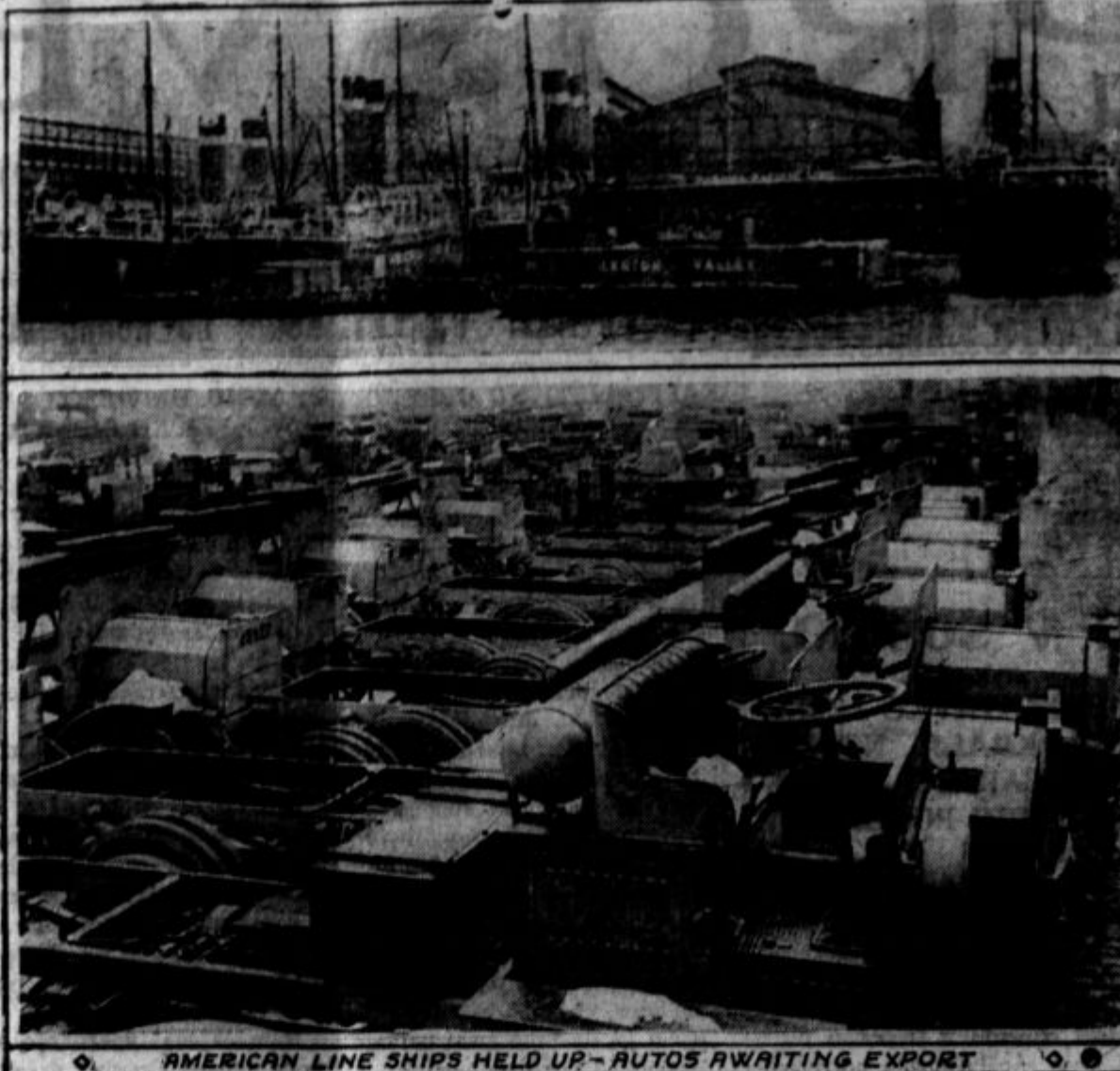
V teku dveh let in pol so dalekovidni in pošteni možje večkrat dvignili glas proti velekapitalističnim zarotnikom, ki hočejo strmoglaviti deželo na vsak način v vojno. In proti tem možem so velekapitalistični interesi nastopili v svojem časopisju. Smešili so jih, imenovali jih izdajalce in strahopetce, dasiravno najbrž niti eden šmokavzarjev, ki so pisali te psovalne članke in zasmehovalne vesti, ne bo prijel za puško in pojde v strelske järke.

Pogumni so šmokavzarji v uredništvih velekapitalističnih listov, dokler lahko ogrizejo vse, kar se ne strinja z velekapitalističnimi interesi.

In če pride do vojne, ki je po sedanjih znamenjih nezogibna, potem ne sme biti izjem. Šmokavzarji in patriotje za profit, ki so najbolj glasno kričali, da so interesi dežele v nevarnosti, morajo pod zastavo, da dejansko dokažejo, da tudi za tem stojijo, kar so pisali in priporočali. Če je treba s krvjo in življenjem varovati interese dežele, potem velja to za tiste, ki so nagrabili milijone. Ako morajo ljudje umirati radi profitov, ki jih prinaša vojna, potem ne sme biti dovoljeno, da se izognejo vojni tisti, ki so jo zagovarjali in priporočali.

Med sužnodržci vseh dob je najnesramnejši kapitalist, ker pripoveduje svojim sužnjem, da so svobodni.

Neka bogatinka išče vzgojiteljico za svoje otroke. "V oglasu pravi, da mora biti dobra kristjanka in obedovati mora v kuhinji." — To je radi tega, ker smo vsi bratje v Kristu.

Photos by American Press Association.

Ameriški parniki "Kronland," "Philadelphia," "St. Louis" in "St. Paul" privezani k pomolom radi vojne s potapljačami.

Zdolaj so avtomobili, ki so jih naročili angleški zavezniki in ki čakajo, da jih nalože na parnike in odpošljejo v Evropo.

DOPISI.

Rock Springs, Wyo. — Zadnji

čas se je večkrat poročalo o tukajšnjih delavskih razmerah, da so precej dobre in to je bilo tudi res. Pretekli mesec pa so se razmere obrnile na slabše, dela se le po tri do štiri dni v tednu in še takrat se slabo zasuži. Draginja je pa neznosna: vse je skoro polovico dražje kot je bilo, tako da si delavska družina kmalu ne bo mogla nabaviti najpotrebnejšega za prehranjenje. Zakaj vse to? Zakaj je taka draginja in pomanjkanje vsega? Odgovor je lahek. Ljudstvo je samo krivo, da ga tepe kapitalistična šiba. Kadar so volitve zaničujejo in se posmehujejo borilecjem socialistične stranke. Kakšna razlika je med zastopniki delavske in kapitalistične stranke se je lahko videlo zdaj, ko so kongresniki v Washingtonu ukrepali kako preprečiti neznosno draginjo. Edini Mayer London socialistični kongresnik je stavil pravi predlog, da bi se preprečilo nadaljno pomanjkanje in izkoriščanje. Izrazil se je sam, ako bi bilo vsaj dvajset socialističnih zastopnikov v zbornici bi lahko pokazali kaj je delavska stranka. Preprečila bi draginjo in pripomogla do kruha delavskim družinam in zatrla bi trupe, ki danes izsesavajo delavstvo. Pod kapitalistično vlado pa pošljejo policijske količke materam in otrokom, ki prosijo kruha. Kaj je kapitalistom vredno življenje delavec ali njegovih otrok? Vpoštev pride le profit, ne pa človeško življenje. Bogatin se bo prej u-smilil euca na cesti kakor pa človeka. Kdor kolikar pozna svet in razmere, ni bo pritrdil, da je temu res tako. Krivica se nam godi in izkoriščajo nas na vseh koncih in krajih. Kjer le morejo potiskajo nas nazaj v srednjeveško temo, da bi nas mogli še nadalje izkoriščati. Bojijo se, da bi jim kar naenkrat ušla dobra molzna kravica.

Delavce trpin, koliko časa bo prenašal to zatiranje in izkoriščanje in stradal zaradi teh lenuhov? Skrajni čas je, da začnemo drugače, odpravimo sedanji kapitalistični sistem in ga nadomestimo s socialističnim. Vsak zaveden delavec bi moral spadati pod ta prapor. Res je, da je treba vsaj kako preprečiti, če je človek socialist, seveda le od takih, ki nimajo pojma, kaj je socializem. To da kdor je značaj, se ne ustraši takih zabavljic, ampak koraka neustrašeno naprej po začetni poti, ker ve da bo to v korist nam in našim potomcem.

Kakor je že vsem znano, imamo tudi tukaj socialistični klub, ki je bil ustanovljen nekako pred tremi leti. Seveda je bilo nekaj izpremenb od časa ustanovitve do danes. Nekateri so pristopili na novo, drugi so odstopili in tako je prav. Kdor se ne strinja s so-

cialističnimi principi, je boljše da ga ni med nami. Imamo pa lepo število dobrih članov, ki jih v resnici lahko prištevamo med napredne rojake in vzorne sodruge. Le naprej po začetni poti, dasi ni gladki, ampak večkrat precej trnjava. Ta pot, nas bo pripeljala do svobode in pravice. Kadar pa slišite govoriti, da delavska stranka ni zaniž, spomnite se, kaj je govoril socialistični zastopnik Mayer London v kongresu in kako ste nastopali drugi dve stranki. Takrat se je pokazalo, kateri stranki je mar blagor delavstva. Seveda ena oseba v zbornici med pol tisoča zbranih poslancev ne more kaj posebnega opraviti: zato pa moramo agitirati, da pride pri vsakih nadaljnjih volitvah več delavskih zastopnikov v kongres in boljša bodočnost nam je zagotovljena.

Sedaj pa še nekaj na naslov mr. Korobača. Kot sprevidim iz njegovega "gajžlanega" poročila, se je popolnoma posvetil krompirju in krompirjevi setvi in žetvi. Pri tej sedanjosti neznanosti draginji bo človek kmalu na boljšem če bo imel s krompirjem nabasane žepke kot če bi imel desetak. Opozoriti ga pa moram, da naj kmalu začne z obdelovanjem štiridesetarske farne (če jo ima, kar pa ne verjamem), ker sicer bo prepozen. Fant je nemara precej počasn pri farnerskem delu, ker ni drugega vaje kot "luftšifarskega kozla" za roge držati. Ker najbrž tudi ne ve, kako se krompir seje ali sadi, mu moram povedati, da tisti krompir, ki ga bo pustil na vrhu ne bo nič obrodil. Treba ga je precej globoko v zemljo spraviti, potem se še le lahko pričakuje pridelka. Če se bo ravnal po mojem nasvetu bo mu krompirjev sadež prinesel lepe dolarčke in še sam ga bo lahko pekkel v melanholičnih september-skih dneh. Če bo pridelek obilen in pride čas "talenge", naj ga pripelje samo k nam v Rock Springs kakih deset ton, bo se ga lahko iznebil. Koško ga bo lahko razdelil pa še drugod, koder je še več krompirjeveev kot pri nas! Rosie Jereb.

Sheboygan, Wis. — Iz vseh krajev poročajo časopisi, kako se tudi med Slovenci širi napredna misel. Zavedajo se, da le potom izobrazbe in znanosti se more človeštvo razviti do popolnosti. Zato pa ustanovljajo čitalnice, gradijo Narodne domove itd. To vse je na korist celokupnosti in posameznikom. Tudi tukaj v Sheboyganu nas je precejšno število Slovencev, ki se zavedamo pomena takega gibanja, ali za enkrat moramo še molčati in čakati ugodnejših časov. Ideja o kakem Narodnem domu bi tu pri nas gotovo zadela na gluha ušesa, ker tla za take ideje pri nas niso še ugodna.

Da pa ne bomo čisto zaspali, namenili smo se spraviti pokonci čitalnico, ki je radi nekaterih odbor-

nikov prenehala poslovati. Postaja Z. S. S. je na svoji seji dne 4. marca t. l. sklenila (ker smo večinoma stari člani čitalnice), da vzamemo isto pod svoje okrilje. Zato pozivljamo vse tiste, kateri niso še vrnili čitalniških knjig, da jih do 1. aprila prinesejo k Frank Starich-u, North P. St. Ako tega ne storijo, bomo potem zapisnika poiskali dotičnike in zahtevali knjige plačane. Pozdrav! F. Sepieh.

Širom Amerike.

USPEH ČEVĽJARSKIH DELAVCEV.

Brockton, Mass. — 13.000 čevljarskih delavcev je sklenilo ugodno pogodbo z delodajalci, ki stopi v veljavo s prvim majem t. l.

Po novi pogodbi se jim povzka meza za deset odstotkov in v soboto delajo le pol dne. Tovarnarji bodo morali v letu izplačati \$1.300.000 več na plačah kot sedaj.

TESARJI ZAHTEVAJO POVIŠANJE MEZDE.

Bridgeport, Conn. — Organizirani tesarji zahtevajo, da se jim dnevna meza povzka od \$4.25 na \$5.20. Kontraktorji so jim ponudili 25c povznanja na dan. Tesarji so ponudbo kontraktorjev odklonili in če kontraktorji ne priznajo zahteve, bo stavka.

Unija tesarjev v tem mestu šteje 1.500 članov.

ZAKONE ZA OBRATOVANJE RUDNIKOV.

Little Rock, Ark. — Governor Brough je podpisal zakon, ki naklada oblastim dolžnost, da pazijo na to, da spolnjujejo rudniški barone postavbe za varstvo rudarjev.

Državni rudniški nadzornik ima zdaj moč, da zapre vsak rudnik, ki ga ne obratujejo po postavnih določbah.

PROTI PRIBILNI VOJAŠKI SLUŽBI.

Chicago, Ill. — Včeraj je zboroval v Sherman hotelu podkomitej državne legislature, ki zbira informacije glede zakona za prisilno vojaško službo, katero mislijo upeljati.

Kot zastopnika delavstva sta govorila John Patrick od Ch. F. of L. in Robert Howe od socialistične stranke. Oba sta se odločno izjavila proti taki postavi; Fitzpatrick je odprto rekel, da za tem tičijo tovarnarji za municijo in drugi ščuvaleci za vojno. Prišlo je tudi mnogo prijateljev miru, moji in ženi, kateri so govorili proti omenjeni postavi, med tem ko so bili stotnik Fitzever in druge vojaške osebe zanj.

STRAŠNI PRIZORI PRED RUDNIKOM.

Cannonsburg, Pa. — Pred rudnikom števil 1 pri Hendersonu so se odigravali sree pretrgajoči prizori, ko so rešile iz rudnika prinesli prvih osem žrtev eksplozije. Tugajoče žene so se vrle na rešilce in jim izrgale svoje z rok.

Tako vstvarja kapitalizem tragedije.

Rudar mora v rudnik, dasiravno se zaveda, kakšne nevarnosti ga obdajajo tam doli. Delati mora za vsakdanji kruh, malenkost hočejo jesti in tako gre v rudnik, v peklenko žrelo, ki je napojeno z nevarnimi plini.

Naenkrat zagrmí, k nebu vigne plamen, zemlja se stresla, more in otroci hite k rudniku, žrelo, iz katerega se vali dim. Tam doli so njih svojeci, ki se bore s smrtjo.

Doma ali v pšarni pa sedi rudniški baron in hladnokrvno računa, koliko mu mi je ubila ta strelba, ki zanj pomenijo zgubo. Tak je kapitalizem!

KRVNA OSVETA.

Bucyrus, O. — Morilec, ki je v krvnega maščevanja, ki je imel svoj začetek v Bolgariji, ubil Bolgara Lazo Dimitrova in ranil Kristo Miča, bodo skušali izslediti s krvnimi psi.

Očividci izjavljajo, da je morilec, ki je pred mnogimi leti ustrlil v Bolgariji očeta Dimitrova, prišel po stopnicah navzgor in prešel streljati. Po oddanih streljih je zbežal.

"UBITE SVOJE SINOVE, M. PUSTITE JIH V VOJNO," PRAVI ALMA GLUCK.

Boston, N. J. — "Ameriške matere, postrelite svoje sinove, preden jim dovolite oditi v vojno," je nasvet Alma Gluck, pevke in soproge Zimbalista, znanega violinista. Gluckova je Rumunka, nje soproga za Rus.

"Če bi vsaka žena obljubila, da ubije svoje sinove, preden gredo v vojno, bi ne bilo vojne," je nadaljevala Gluckova napram karskemu poročevalcu, ki jo je intervjuval radi njenih nazorov o vojni. "Preden dovolim, da gre moj sin v vojno in ustrli sinu druge žene, ga rajše ustrelim z mojimi rokami. Mogoče mislite, da se vrne živ, pohabljen ali slep, ali ni hušje, kot da je mrtev. Vojna ni nikdar pravična, nikdar, nikdar!"

Gluckova ima dve hčeri, ena je stara 13 let, druga pa 18 mesecev, nima pa sinov.

GOVERNERJU SE JE ZDELA POSTAVA PREBEDASTA IN ZA TO JO JE VETRAL.

Topeka, Kans. — Governor Gopher je vetral zakon, ki ga je sprejela legislatura in ki določa najmanj tri leta ječe za tatu, ki je ukradel kokoši.

Governor je dejal, da določena kaznen ne soglašajo z drugimi kaznimi za tatvino.

POLKOVNIK SMATRA CIVILISTE ZA VOJAKE, ČE DELAJO ZA VLADO.

Jeffersonville, Ind. — V tukašnji zvezni delavnici je zastavko dvajset sedlarjev, ker je bil kanovan Frank Hustedte, ki je baje grešil zoper civilne postavbe. Polkovnik W. C. Wood pravi, da so vsi grešili zoper disciplino, ki so zahtevali.

Hustedte se je trudil, da organizira delavce. To prizadevanje je pa bilo v očeh polkovnika Woods strašen greh, kar sam potrdi s temi besedami: "Delavske unije so 'all right' zmagaj vladne službe ali pri vladnem delu se ne more govoriti o tem. Delavska unija ne more veljati tudi za arzenale, taka ideja je neumna."

PRI SPREMENRAH naslovov je volja, da omeniti poleg novega tudi stare naslove. Pilita imena krajev in ulic pravilno, kakor so pisale v angleščini, da ne bo potem kakih nerodnosti in pletli.

KADAR SE ZGODI kaj novega v naši sredini, kar vse zanimamo, opazimo nam, kajti vsakogar bo zanimalo tudi drugo.

VSAK navdušen član slovenske Narodne Podporne Jednote se naroči na "Prosveto".

vropska vojna in ve- sti iz inozemstva.

(Nadaljevanje iz prve strani)

enške straže na dotičnem kraju so miljo daleč in okupirale so nas Grevillers in gozd Loupart. Naše čete napredovale iz-
čno in severnoiztočno od Gou-
recourta na eno miljo dolgi fron-
te. Sovražni upadi so bili odbiti.
Okoliščine Neuville St. Vaasta,
ouchesa in Armentieres: v vsa-
nem slušaju je sovražnik zastoj-
rodil proti našim pozicijam.
Pruga napadajoča partija je pro-
la v naše zakope južnozapadno
Neuve Chapelle, kjer smo v
oju izgubili nekaj mož.

London, 14. marca. — Nemška
za Bapaume, ki pravzaprav ni
rugo kot kup razvalin, bo v ro-
h angleških čet v nekoliko urah.
adnje vesti z zapadne fronte se
nase, da se Nemci počasi umika-
v dotičnem okoliščini in zakriva-
svoje umikanje kolikor najbolj
orejo. Z izgubo Irlesa in goz-
Loupart je za Nemce nevdar-
iva vsa obrambna črta na jugu
zapadu, ki je pod neprestanim
gnjem angleških topov.

Pariz, 14. marca. — (Nočno po-
očilo). V Šampaniji je bila več-
aj huda artilerijska bitka. So-
ražnik je energično bombardiral
okoliščine Maisons in Massiges, to-
naše baterije so krepko odgo-
njale. Nemci so poskušili več-
krat napasti naše pozicije na hri-
št. 185, toda napadi so bili od-
iti in pozicije so v naših rokah.
roči topniški boji so se vršili tu-
na levem bregu Mase. Naš o-
en se je izkazal za uničujočega
okoliščini Avocourta, hriba št. 304
severno od Bezonauxa.

Berlin, 14. marca. — Severno
d Armentieres je naš topniški
genj odpodil angleške čete. V o-
loščini Aneer so Angleži popoldne
tju napadli med Achiet le Peti-
om in Grevillersom. Napadi so
se ponovili tudi zvečer na obeh
straneh Buequoya, toda bili so od-
iti z velikimi izgubami za Angle-
ze, ki so nam ostavili 50 ujetni-
kov. V Šampaniji se nadaljuje
bitka južno od Riponta. Prodira-
je Francozov na istočnem bregu
Mase, blizu St. Mihiela se ni ob-
neslo, izvzemši, da se je unaknila
ena izmed naših straž ob reki.

**Z turške fronte. — Kako je padel
Bagdad.**

London, 14. marca. — General
Maude brzojavlja s fronte v Me-
zopotamiji: v soboto zvečer so
bile naše čete za petami Turkov,
ki so se umikali na obeh brego-
vih Tigrisa, južno od Bagdada. V
noči je sovražnik ostavil vso svo-
jo linijo zakopov, katero smo ta-
koj zasedli. Pred zoro v nedeljo
so naše čete dobile povelje za spo-
šno prodiranje proti mestu. Ob
čestih zjutraj smo okupirali ži-
lezniški kolodvor in kmalu nato
je bil Bagdad v naših rokah. Na-
ša kavalarija je takoj udarila za
bežecimi Turki in še isti dan oku-
pirala po kratkem odporu Kazi-
main, pet milj nad Bagdadom;
tam je bilo ujetih čez sto Turkov.
Kavalariji so sledile naše topni-
ške na Tigriju. — Ves čas teh
operacij so nam delali veliko ovi-
to peščeni viharji in pomanjkanje
pitne vode vstran od reke. Tur-
ki so že od 23. feb. odvažali in u-
ničevali v Bagdadu vse, kar je i-
melo kolikšnej vrednosti. Kljub
temu smo pa zajeli bogat plen v
vojaški opremljeni, orožju in strel-
vu. Okrog petsto ranjenih Tur-
kov je ostalo v mestu. V soboto
smo ujeli okrog 300 Turkov in
našli na levem bregu Tigrisa do
300 turških mrlincev. Prebivalci
v Bagdadu so nas sprejeli z vese-
ljem. Takoj pod odhodu Turkov
so se pojavili nemiri, toda naše
čete so kmalu naredile popoln
red.

Bernstorff doma.

Berlin, 14. marca. — Grof
Bernstorff, bivši poslanik v Ame-
riki, je prišel sredi v Berlin in
danes je konferiral z Bethmann-
Hollwegom in ministrom za zuna-
nje zadeve Zimmermannom. Dom-
neva se, da se je konferenca naj-
več sukala okrog Zimmermanno-
ve note v Mehiko in vlada prič-
kuje, da bo Bernstorff pojasnil,
kako je nota "izurela" na dan v
Ameriki. Osebnih prijatelji bivše-
ga poslanika izjavljajo, da se je
mož zelo postaral odkar je bil
zadnjič doma.

London, 14. marca. — Po vesteh
iz Berlina čez Amsterdam je
Bernstorff in njegova družba ze-
lo ogorčena vlad preiskave, ka-
teri so se morali vsi podvržeti
pred kanadskimi oblastmi v Ha-
lifaxu. Moški in ženske so se mo-
rale sleči do nagega in gledali so
jim tudi v usta, pod jezik in med
nožne prste. Bernstorff je poslal
protest v Washington zoper tako
preiskavo, toda kanadske oblasti
so protest cenzurirale.

"Express" ima dolgo povest o
Bernstorffovem kovčku, ki je bil
počasn iz New Yorka na Švedsko,
zapečaten s pečatom švedskega
konzulata. Toda med potjo so bi-
li pečati zdrobljeni in valed tega
so oblasti v Halifaxu poslale kov-
ček v London, kjer ga bodo prei-
skali in potem poslali naprej. Dom-
neva se, da je med potjo Bern-
storff odprl kovček in skril vanj
nekatero važne listine.

**Bernstorff pravi, da bo
vojna.**

Berlin, 14. marca. — Reporterji
so vprašali Bernstorffa v Koda-
brezno, 13. marca. — Artilerijski
boji in zračni poleti so postali

življenejši. Naša artilerija je zru-
šila sovražni Capronijev eroplan
pri Sv. Andreju blizu Gorice. Na
gori Cima di Bocche, južno od do-
line San Pellegrino so oddelki na-
šega 74. polka prišli skozi tunel
izpod snega v sovražno pozicijo in
ujeli 131 Italijanov.

Rim, 14. marca. — Na tirolski
fronti se vse običajni topniški
boji. Na Primorskem so Avstriji
postali bolj aktivni pri Tolminu.
Na Krasu je četa naših pešcev u-
drila v avstrijske linije južnoza-
padno od Lukavea in uničila o-
brambno pozicijo. Ujetih je bilo
34 mož in dobili smo tudi strojno
puško. Sovražni protinapad je bil
odbit.

**Z ruske fronte. — Čez 500 Rusov
ujetih.**

Berlin, 14. marca. — Ruska arti-
lerija je pričela z bombardiranjem
na več krajih in naše baterije so
krepko odgovarjale. Severno od
Železnice Zločev-Tarnopol so naši
oddelki izvedli težavno, toda zelo
uspešno operacijo, ki nam je pri-
nesla 232 ujetnikov in trinajst
strojnih pušk. Ob reki Narajuvki
v Galiciji so naše čete upadle v
ruske linije blizu Brzezany in u-
jele 200 Rusov.

**Turška armada v Aziji v
nevarnosti.**

Washington, 14. marca. — Mili-
tariistični kritiki sklepajo, da je
vsja turška armada, ki operira v
Perziji, v nevarnosti, da jo uja-
mejo Angleži in Rusi. Turki se
umicejo pred Rusi v Perziji, toda
glavna pot, ki drži v Bagdad, je
zdaj zaprta in Turki bodo prisil-
ljeni, umikati se proti Mosulu po
zapuščeni hribovitih krajih, kjer
ni skoraj nobene poštene česte. E-
dino manjše tolpe s čulami na hr-
bitih bi mogle priti čez dotične hri-
be. Na podlagi poročil šteje tur-
ška armada v Perziji najmanj
15.000 mož, ki so kooperirali s per-
zijskimi ustaki v zapadnem delu
Perzije. Vsa ta armada je zdaj
odrezana od svoje glavne baze in
takorekoč med dvema ognjema —
z Rusi za hrbtom in Angleži v os-
predju. Najbližnja turška baza je
zdaj Mosul, ki se pa nahaja 250
milj daleč na severu. Turška kam-
panja v Mali Aziji je očitno v
kritičnem položaju.

Amsterdam, 14. mar. — "Koel-
nische Volkszeitung" opisuje pa-
dec Bagdada kot angleški uspeh,
katero ni mogoče utajiti, čeprav
je s strani centralnih držav obža-
lovanja vreden. Kljub temu pa —
piše list — ne bo izguba Bagdada
vplivala na vojno, kajti kampan-
ja v Mezopotamiji je postranskega
pomena. Priznati se pa mora,
da ta kampanja boli Turčijo.

Bernstorff doma.

Washington, 14. marca. — Iz
New Yorka je prišel poslanik v Ame-
riki, ki je prišel sredi v Berlin in
danes je konferiral z Bethmann-
Hollwegom in ministrom za zuna-
nje zadeve Zimmermannom. Dom-
neva se, da se je konferenca naj-
več sukala okrog Zimmermanno-
ve note v Mehiko in vlada prič-
kuje, da bo Bernstorff pojasnil,
kako je nota "izurela" na dan v
Ameriki. Osebnih prijatelji bivše-
ga poslanika izjavljajo, da se je
mož zelo postaral odkar je bil
zadnjič doma.

Bernstorff doma.

London, 14. marca. — Po vesteh
iz Berlina čez Amsterdam je
Bernstorff in njegova družba ze-
lo ogorčena vlad preiskave, ka-
teri so se morali vsi podvržeti
pred kanadskimi oblastmi v Ha-
lifaxu. Moški in ženske so se mo-
rale sleči do nagega in gledali so
jim tudi v usta, pod jezik in med
nožne prste. Bernstorff je poslal
protest v Washington zoper tako
preiskavo, toda kanadske oblasti
so protest cenzurirale.

"Express" ima dolgo povest o
Bernstorffovem kovčku, ki je bil
počasn iz New Yorka na Švedsko,
zapečaten s pečatom švedskega
konzulata. Toda med potjo so bi-
li pečati zdrobljeni in valed tega
so oblasti v Halifaxu poslale kov-
ček v London, kjer ga bodo prei-
skali in potem poslali naprej. Dom-
neva se, da je med potjo Bern-
storff odprl kovček in skril vanj
nekatero važne listine.

**Bernstorff pravi, da bo
vojna.**

Berlin, 14. marca. — Reporterji
so vprašali Bernstorffa v Koda-
brezno, 13. marca. — Artilerijski
boji in zračni poleti so postali

"To je odvisno od naših subma-
rink", je odgovoril bivši poslanik.
"Ako potopimo ameriški parnik,
tedaj bo gotovo vojna; če ne po-
tem se lahko izognemo konfliktu."
"In če Nemčija potopi angle-
ško ladjo, na kateri so Amerikan-
ci?"

"To je pa druga reč", je zo-
pet odvrnil Bernstorff.

Ko so ga vprašali zaradi zma-
ne Zimmermannove note, je od-
govoril zelo resno: "Ne vem, kaj
se je zgodilo. Ta nočica me boli, od-
kar sem jo prvič ališal v Kristija-
niji. Ne vem, kako je mogla ame-
riška vlada priti na sled instruk-
cijam, ki so šle čez moje roke in
katere so bile poslano iz Washing-
tona šifrirane v Mehiko. Goto-
vo je vsa stvar delo tajnih detek-
tivov."

Bernstorff je zagovarjal pro-
jekt, kajti šlo je za slučaj vojne
med Ameriko in Nemčijo.

**NA ANGLEŠKEM NI KROM-
PIRJA.**

Berlin, 14. marca. (Brezlično).
— Na podlagi poročil v london-
skem časopisju, ki je dospelo sem-
kaj, je na Angleškem že tako ma-
lo krompirja, da se že bližajo
"brezkrompirni" dnevi. V Lon-
donu ni sploh več dobili krompir-
ja, in kar ga je zunanja država
ga držijo v svrhu, da bo še dražji.
Tudi v londonskih bolnišnicah ni
več krompirja za bolnike.

**ANGLIJA IŠČE NOVO POSO-
JILJO.**

London, 14. marca. — Jutri bo
vlada vprašala nižjo zbornico za
nov vojni kredit v znesku 250 mil-
ionov, ki je za dodatna svota k
prejšnjemu posojilu.

**AMERIŠKO POMOŽNO DELO
V BELGIJI MORALO PRE-
NEHATI**

Washington, 14. marca. — Nem-
ška vlada protestira neoficijelno
zoper nadaljnje poslovanje ameri-
ške pomožne komisije v Belgiji in
severni Franciji. Državni depart-
ment je mnenja, da bo delo komi-
sije kmalu prešlo v roke Špancev
in Nizozemcev. Poslanik Whit-
lock, ki je doslej nadzoroval po-
možno delo v Belgiji, bo najbrž
pozvan domov.

Bernstorff doma.

Washington, 14. marca. — Iz
New Yorka je prišel poslanik v Ame-
riki, ki je prišel sredi v Berlin in
danes je konferiral z Bethmann-
Hollwegom in ministrom za zuna-
nje zadeve Zimmermannom. Dom-
neva se, da se je konferenca naj-
več sukala okrog Zimmermanno-
ve note v Mehiko in vlada prič-
kuje, da bo Bernstorff pojasnil,
kako je nota "izurela" na dan v
Ameriki. Osebnih prijatelji bivše-
ga poslanika izjavljajo, da se je
mož zelo postaral odkar je bil
zadnjič doma.

Bernstorff doma.

London, 14. marca. — Po vesteh
iz Berlina čez Amsterdam je
Bernstorff in njegova družba ze-
lo ogorčena vlad preiskave, ka-
teri so se morali vsi podvržeti
pred kanadskimi oblastmi v Ha-
lifaxu. Moški in ženske so se mo-
rale sleči do nagega in gledali so
jim tudi v usta, pod jezik in med
nožne prste. Bernstorff je poslal
protest v Washington zoper tako
preiskavo, toda kanadske oblasti
so protest cenzurirale.

"Express" ima dolgo povest o
Bernstorffovem kovčku, ki je bil
počasn iz New Yorka na Švedsko,
zapečaten s pečatom švedskega
konzulata. Toda med potjo so bi-
li pečati zdrobljeni in valed tega
so oblasti v Halifaxu poslale kov-
ček v London, kjer ga bodo prei-
skali in potem poslali naprej. Dom-
neva se, da je med potjo Bern-
storff odprl kovček in skril vanj
nekatero važne listine.

**Bernstorff pravi, da bo
vojna.**

Berlin, 14. marca. — Reporterji
so vprašali Bernstorffa v Koda-
brezno, 13. marca. — Artilerijski
boji in zračni poleti so postali

**ANGLEŽI SO VPLENILI NEU-
TRALNO POSTO.**

New York, 14. marca. — Briti-
ške oblasti so v Halifaxu pobrale
vso pošto iz škandinavskih držav,
ki je bila na ameriškem parniku
za alje John D. Archboldu
je prvič, da so angleške oblasti
vzele pošto iz ameriške ladje.

Britiško poslanstvo v Wash-
ingtonu pojasnjuje, da pošta ni
vplenjena, temveč le pridržana za
preiskavo. Ako bi parnik poča-
kal tri dni, bi dobil vso pošto na-
zaj.

**NEMČIJA IZGUBILA 60 SUB-
MARINK.**

Washington, 14. marca. — Iz
zanestljivih virov poročajo tukaj,
da je Nemčija izgubila od 1. janua-
rja do 15. februarja okrog 60
submarink. Potopile ali ujele so
jih angleške patrolne ladje.

Rim, 14. marca. — Mornariško
ministrstvo poroča, da je prejšnji
teden zapustilo italijanske luke in
priplulo vanje 957 parnikov in sa-
mo sedem je bilo potopljenih. 493
parnikov z 291.211 tonami je pri-
plulo in 469 jih je odplulo. Po-
topljeni so bili štirje parniki in
tri jadernice.

San Francisco, 14. marca. — Čas-
niki s parnika Tjisendari jav-
ljajo, da tudi v Indijskem oceanu,
posebno v ožini blizu Singapore,
operirajo nemške submarinke.
Trije angleški parniki so bili tam
potopljeni pred kratkim.

Chicago, Ill. — Tem potom poziv-
ljam vse aktivne in podporne člane
bivšega pevkega zbora "Orel", da
pridejo na sejo v nedeljo 18. marca
točno v polnoč. Seja se
vrši v Narodni dvorani, soba št. 3.
Seja je važna, ker se mora nekaj
ukreniti glede društvenega imetja,
kterega se nahaja pri lastniku dvorane
že več let. Pridite torej vsi!

Predsednik:

(Marc 15., 16., 17.).

OPOMIN

Prosim vse one, ki mi kaj dol-
gujejo, da mi povrnejo; kar mi
dolgujejo v najkrajšem času, ker
rabim denar in sem v potrebi. —
Vsak ima rad svoje. Ako bi tega
ne storili, bom prisiljen dati njih
imena v javnost. Torej izvršite
dolžnost napram meni.

Karl Meglič, P. O. Box 186, Yu-
kon, Pa.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Polarna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v drk. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vegrš, box 280, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 88, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9408 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Chicago, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 51st St., Chicago, Ill.

NADEŽNI ODBOR:

Jože Ambrožič, 351 box, Caneburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

FOROTNI ODBOR:

Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Madžek, 679 box, Smithton, Pa.
Rudolf Pleteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

UREDNIK "PROSVETA":

Jože Zvertnik.

VEROVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6303 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

**VSE DENARNE SADRŽJE IN STVARI, ki se dajejo gl. upravnemu odboru
in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:**

JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

**PRITOŽBE GLEDE GOSPODARNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na
naslov:**

JOŽE AMBROŽIČ, Box 381, Caneburg, Pa.

**NADEŽNE PRIPRAVLJIVE VERSE, ki se dajejo gl. upravnemu odboru
in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:**

ANTON HRAST, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.

**VSE DOPIJE, razprave, članki, namizila itd. na "Prosveto" se pošiljajo
na naslov:**

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, ogledi, se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

**V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., upraviteljem in upraviteljem
"Prosvete" ne rabite imen urednikov, marveč napisite naslov, na katere
se pošilja, da bo vsaka stvar hitro rešena.**

**Sejo glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje
četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.**

NOVOST. NOVOST.

Na tisoče deklet, žen in moč priporoča
"Cream of Youth", s katerim so odpravili agr-
bančno, razpokano kožo, brbunce, rdečico nosu in druge nepravil-
nosti, jemljejo lepoto kože na obrazu, vratu, rokah in drugih delih telesa.
Jamejmo, da se bo vsakdo, ki rabi to sredstvo, oprostil vseh takih
nepravil.

Cena s poštnino vred en dolar, katerega pošljite v priporočenem pismu
ali po Money Order na naslov:

D. WROBLEWSKI & CO.
196 E. 4th St., New York, N. Y.

Dept. Pr.
March 13, 14, 15, 16.

SEMENA

**KOLIKO in kaj pridelate, je vedno od-
visno, kakšne vrste semena ste se-
jali. Da bodele imeli dober uspeh, kupite
si vsa semena od največje slovenske semenske pro-
dajalne v Združenih državah. MI IMAMO PO-
POLNOMA VSE VRSTE SEMENA impor-
tirana in domačih kmetij, zelenjave in vstnih
semenj.**

**Naša semena so jamčena, da bodo
dobro obrodila.**

INTERNATIONAL SEED COMPANY
101 DIXON BUILDING, PITTSBURGH, PA.

Zelo važno!

Vsa naročila v znesku do \$1.00
in več pošiljamo po parceli pošti
poštne prave na vse kraje
Združenih držav. Pošljite nam
denar v priporočenem pismu,
ekspres ali po poštnom Money
Order.

**Da nam olajšate naše
delo, prosimo, da vedno
naročate po številkah.**

CENE SO:

2 Grmasti Lima fišol	15c	Zavitok 25c pint	60c Quart
3 Kolni rastoči fišol	15c	Zavitok 25c pint	60c Quart
4 Polinast holno rastoči fišol	15c	Zavitok 25c pint	60c Quart
7 Alasko grah, 40 dnevna vrsta	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
8 Importirani vrtni grah, 70 dnevna	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
9 Importirane koruze, 60 dnevna vrsta	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
10 Mamuti beli špargelnovo seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
11 Importirano vrtno pesmo seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
12 Polna pesa za živino rejo	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
13 Importirano zgodnje zelena seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
14 Importirano Dutch zelena seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
15 Mamuti rdečica zelja seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
16 Importirano koruzjevo seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
17 Veliki Peasants zelena seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
18 Importirano Kaliflavor seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
20 Kumarno seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
22 Importirano jajčno rastlinsko (Egg-plant) seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
25 Importirano zgodnje plavih dunajski kolerab seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
27 Importirano za vsak čas zelena seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
31 Importirano čebulno seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
33 Importirano pariparovo seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
34 Importirano seme za navadni pe-teril	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
35 Importirano pregrizljivo seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
36 Importirano bučno seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
37 Importirano rdečino seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
38 Cincinnati Market rdečino seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
39 Importirano rdečino seme, zgodnje	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
41 Importirano seme dolge rdečice	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
43 Importirano Ekimo spinacno seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
45 Importirano (Tomato) paradiznično seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart
46 Importirano zgodnje repno seme	10c	Zavitok 25c pint	60c Quart

INTERNATIONAL SEED CO.
101 DIXON BLDG.
PITTSBURGH, PA.

